

Załącznik nr 1 do Zarządzenia Dyrektora Poradni nr 99 z dnia 24.05.2019r.

**PROCEDURA POSTĘPOWANIA
W SYTUACJI KRYZYSOWEJ**

**W PORADNI
PSYCHOLOGICZNO- PEDAGOGICZNEJ NR 24
W WARSZAWIE.**

Spis treści:

I. WYKAZ NIEZBĘDNYCH TELEFONÓW.....	3
II. ZGŁOSZENIE ALARMOWE.....	4
III. OSOBY ODPOWIEDZIALNE ZA DZIAŁANIA W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH.....	4
IV. ZASADY POSTĘPOWANIA (WYBRANE ZDARZENIA) – PIERWSZE REAKCJE.....	5
1. POŻAR.....	5
2. POWÓDŹ.....	6
3. CHOROBA ZAKAŹNA	6
4. PODEJRZANY PRZEDMIOT LUB PRZESYŁKA.....	7
5. ZAGROŻENIE TERRORYSTYCZNE.....	7
a) Wtargnięcie napastników do obiektu	7
b) Użycie broni palnej na terenie placówki.....	8
c) Zagrożenie bombowe.....	9
6. ZABÓJSTWO/SAMOBÓJSTWO.....	12
7. PRÓBA SAMOBÓJCZA UCZNIA.....	12
V. ORGANIZACJA EWAKUACJI.....	13
VI. WYKAZ AKTÓW PRAWNYCH	16

I. WYKAZ NIEZBĘDNYCH TELEFONÓW

Pogotowie Ratunkowe **999**

Straż Pożarna **998**

Policja , Policyjna Izba Dziecka **997 , 603 68 12**

Numer alarmowy z tel. komórkowego **112**

Straż Miejska **986**

Służba Dyżurna Miasta **9556**

SDM pełni całodobową obsługę w Centrum Zarządzania Kryzysowego m.st. Warszawy. Po otrzymaniu zgłoszenia SDM powiadamia właściwe, w zależności od rodzaju zdarzenia, podmioty (w tym służby techniczne Miasta).

Pogotowie Energetyczne **991**

Pogotowie Gazowe **992**

Pogotowie Ciepłownicze **993**

Pogotowie Wodno-Kanalizacyjne **994**

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w m.st. Warszawie **22 310 79 00**

Numer kontaktowy dla mieszkańców czynny poza godzinami pracy, należy dzwonić tylko w nagłych przypadkach **22 606 108 040**

Biuro Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego m.st. Warszawy

22 551 53 19, 22 595 53 19

Centrum Zarządzania Kryzysowego m.st. Warszawy **22 551 53 94, 22 551 53 63**

Biuro Edukacji m.st. Warszawy **22 827 72 19, 22 827 74 71, 22 827 78 67**

Główny specjalista ds. bezpieczeństwa w BE **22 5050 822**

Wydział Oświaty i Wychowania dla Dzielnicy Wilanów **22 4435010**

II. ZGŁOSZENIE ALARMOWE

ZGŁOSZENIE ALARMOWE

Po wybraniu numeru alarmowego i zgłoszeniu się dyżurnego, spokojnie i wyraźnie podaj:

- rodzaj zdarzenia (np. pożar, wybuch gazu),
- miejsce zdarzenia (adres, nazwę obiektu, charakterystyczne miejsca, piętro, numer sali),
- liczbę poszkodowanych oraz ich stan ogólny (oddech, przytomność),
- inne zagrożenia dla życia i zdrowia ludzkiego (o ile występują),
- swoje imię i nazwisko oraz numer telefonu, z którego informujesz o zdarzeniu.

Nie odkładaj słuchawki do chwili potwierdzenia przyjęcia zgłoszenia przyjmujący zgłoszenie może poprosić o dodatkowe informacje.

III.OSOBY ODPOWIEDZIALNE ZA DZIAŁANIA W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH.

- Dyrektor Poradni
- Wicedyrektor Poradni
- Osoba będąca świadkiem/uczestnikiem zdarzenia
- Osoba wyznaczona do kontaktów z mediami
- Po zdarzeniu- członkowie zespołu do spraw interwencji kryzysowej.

III. ZASADY POSTĘPOWANIA (WYBRANE ZDARZENIA)

– PIERWSZE REAKCJE

1. POŻAR

1. Jeżeli zauważyłeś pożar lub otrzymałeś informację o pożarze, natychmiast zaalarmuj:

- a) wszystkie osoby znajdujące się w bezpośrednim otoczeniu strefy objętej pożarem,
- b) Państwową Straż Pożarną - 998,
- c) Służbę Dyżurną Miasta - 96 56 lub zadzwoń pod numer alarmowy 112.

2. Alarm w poradni może być ogłoszony za pomocą ręcznych sygnalizatorów pożarowych znajdujących się na każdym piętrze placówki – są odpowiednio oznakowane.

3. Poinformuj pracowników Poradni, że są zobowiązani natychmiast powiadomić o pożarze Dyrektora lub Wicedyrektora Poradni.

3. Bezwzględnie przystąp do gaszenia źródła ognia przy pomocy sprzętu gaśniczego znajdującego się na korytarzu – tylko w wypadku niewielkiego, otwartego ognia np. płonący kosz na śmieci.

4. Zarządź ewakuację ze strefy zagrożonej po krótkiej ocenie sytuacji zgodnie z procedurą opisaną w punkcie dotyczącym ewakuacji.

5. Jeżeli to możliwe, usuń z miejsca pożaru i bezpośredniego sąsiedztwa wszelkie znajdujące się tam materiały palne, wybuchowe, toksyczne, a także cenny sprzęt i urządzenia oraz ważne dokumenty, nośniki informacji itp.

6. Nie otwieraj – bez wyraźnej potrzeby – drzwi i okien do pomieszczeń objętych pożarem; dopływ powietrza sprzyja rozprzestrzenianiu się ognia.

7. Otwierając drzwi do pomieszczeń, w których powstał pożar, zachowaj szczególną ostrożność.

8. Nie wchodź do pomieszczeń objętych pożarem, lecz jeśli to konieczne wchodząc zachowaj szczególną ostrożność, w zadymieniu poruszaj się w pozycji pochylonej lub na czworakach, blisko posadzki, gdzie jest najwięcej powietrza i lepsza widoczność; aby nie stracić orientacji staraj się poruszać wzdłuż ścian; usta zasłoń np. wilgotną chustką.

9. Po przybyciu właściwych służb bezwzględnie stosuj się do ich poleceń.

10. Poinformuj dowódcę przybyłych jednostek o sytuacji i podjętych dotychczas działaniach.

2. POWÓDŹ

1. Po otrzymaniu informacji o wystąpieniu możliwości zalania budynku Poradni poinformuj natychmiast Dyrektora lub Wicedyrektora Poradni.

2. Po wstępnej ocenie sytuacji zarządź przeprowadzenie ewakuacji zgodnie z procedurą lub wykonuj polecenia służb prowadzących ewakuację.

3. W miarę możliwości przenieś wartościowe rzeczy w bezpieczne miejsca (na wyższe półki lub poza budynek Alto w zależności od stopnia zagrożenia).

4. W miarę możliwości zabezpiecz pomieszczenia Poradni przed zalaniem poprzez uszczelnienie drzwi.

3. CHOROBA ZAKAŻNA

Po otrzymaniu np. od rodziców lub z mediów informacji o podejrzeniu niebezpiecznej choroby zakaźnej u dziecka:

1. Potwierdź wiadomość u:

a) lekarza – jeśli to możliwe;

b) dyżurującego inspektora sanitarnego -o 606 108 040 (numer dyżurny telefonu alarmowego Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Warszawie).

2. Ustal z dyżurującym inspektorem sanitarnym sposób postępowania.

3. Zawiadom natychmiast Dyrektora lub Wicedyrektora Poradni.

4. Nadzoruj przestrzeganie zaleceń służb sanitarnych przez pracowników Poradni.

4. PODEJRZANY PRZEDMIOT LUB PRZESYŁKA

1. Odizoluj miejsce lub zabezpiecz pomieszczenie.

UWAGA! Nikt nie może się zbliżać, otwierać, dotykać i wahać podejrzanych przedmiotów.

2. Zadbaj o zamknięcie okien, by nie powodować ruchu powietrza w pomieszczeniu.

3. Przykryj uszkodzony, podejrzany przedmiot lub przesyłkę, gdy zawiera jakąkolwiek podejrzaną zawartość w formie: płynnej lub stałej (proszek, pył, galareta, piana lub inne).

3. Zadzwoń lub wyznacz osobę, która zadzwoni pod jeden z poniższych numerów alarmowych:

a) 997 – Policja,

b) 112,

c) 96 56 - Służba Dyżurna Miasta.

4. Ustal, które osoby miały kontakt z podejrzany przedmiotem, przesyłką.

5. Zadbaj, by osoby te dokładnie umyły ręce.

6. Zgromadź te osoby w jednym pomieszczeniu i przypilnuj, by z nikim się nie kontaktowały i pozostały tam do przybycia służb.

7. Zawiadom Dyrektora lub Wicedyrektora Poradni.

8. Po przybyciu właściwych służb, bezwzględnie stosuj się do ich zaleceń.

5. ZAGROŻENIE TERRORYSTYCZNE

a) Wtargnięcie napastników do obiektu.

1. Poddaj się woli napastników – wykonuj ściśle ich polecenia.
2. Staraj się zwrócić uwagę napastników na fakt, że mają do czynienia z ludźmi (personifikowanie siebie i innych – zwracaj się do dzieci po imieniu -zwiększa szansę ich przetrwania).
3. Pytaj zawsze o pozwolenie, np. gdy chcesz się zwrócić do dzieci z jakimś poleceniem.
4. Zapamiętaj szczegóły dotyczące porywaczy i otoczenia – informacje te mogą okazać się cenne dla służb ratowniczych.
5. Staraj się uspokoić dzieci – zapanuj w miarę możliwości nad własnymi emocjami.
6. Dopóki nie zostanie wydane polecenie wyjścia:
 - nie pozwól dzieciom wychodzić z pomieszczenia oraz wyglądać przez drzwi i okna,
 - nakaż dzieciom położyć się na podłodze.
7. W chwili podjęcia działań zmierzających do uwolnienia, wykonuj polecenia grupy antyterrorystycznej.

UWAGA! Bądź przygotowany na surowe traktowanie przez Policję. Dopóki nie zostaniesz zidentyfikowany, jesteś dla nich potencjalnym terrorystą.

8. Po zakończeniu akcji:
 - sprawdź obecność dzieci celem upewnienia się, czy wszyscy opuścili budynek - o braku któregośkolwiek dziecka poinformuj Policję,
 - nie pozwól żadnemu z dzieci samodzielnie wrócić do domu,
 - prowadź ewidencję dzieci odbieranych przez rodziców/osoby upoważnione.

b) Użycie broni palnej na terenie placówki.

W sytuacji bezpośredniego kontaktu z napastnikiem:

1. Nakaż dzieciom położyć się na podłodze.
2. Staraj się uspokoić dzieci.
3. Dopilnuj, aby dzieci nie odwracały się tyłem do napastników w przypadku polecenia przemieszczania się.
4. Jeżeli terroryści wydają polecenia, dopilnuj, aby dzieci wykonywały je spokojnie – gwałtowny ruch może zwiększyć agresję napastników.
5. O ile to możliwe zadzwoń pod jeden z poniższych numerów alarmowych:

a) 997 – Policja,

b) 112.

UWAGA!

Nie rozłączaj się i staraj się, jeśli to możliwe, na bieżąco relacjonować sytuację.

6. Nie staraj się samodzielnie negocjować z terrorystami.

7. Po opanowaniu sytuacji:

- upewnij się o liczbie osób poszkodowanych i sprawdź, czy strzały z broni palnej nie spowodowały innego zagrożenia (np. pożaru),

- zadzwoń lub wyznacz osobę, która zadzwoni pod jeden z numerów alarmowych:

a) 999 - Pogotowie Ratunkowe,

b) 997 – Policja,

c) 112,

d) 96 56 - Służba Dyżurna Miasta.

- udziel pierwszej pomocy najbardziej potrzebującym,

- w przypadku, gdy ostrzał spowodował inne zagrożenie podejmij odpowiednie do sytuacji działania.

- zapewnij osobom uczestniczącym w zdarzeniu pomoc psychologiczną.

8. Zawiadom Dyrektora lub Wicedyrektora Poradni.

c) Zagrożenie bombowe .

Przypadek 1 - Informacja o podłożeniu bomby

1. Jeżeli jest to informacja telefoniczna:

- słuchaj uważnie,

- zapamiętaj jak najwięcej,

- jeżeli masz taką możliwość, nagrywaj rozmowę – jeśli nie – spróbuj zapisywać informacje,

- zwróć uwagę na szczegóły dotyczące głosu i nawyki mówiącego oraz wszelkie dźwięki w tle,

- nigdy nie odkładaj pierwszy słuchawki,

- jeżeli twój telefon posiada funkcję identyfikacji numeru dzwoniącego – zapisz ten numer.

2. Jeżeli jest to wiadomość pisemna, zabezpiecz ją tak, aby nikt jej nie dotykał zanim przekażesz ją Policji.

3. Po zakończeniu rozmowy niezwłocznie zadzwoń pod jeden z poniższych numerów alarmowych:

a) 997 - Policja,

b) 112,

c) 96 56 - Służba Dyżurna Miasta,

4. Zawiadom natychmiast Dyrektora lub Wicedyrektora Poradni .

5. Zadzwoń do Wydziału Oświaty i Wychowania.

6. Powiadom o zagrożeniu pracowników Poradni.

7. Zarządź przeprowadzenie ewakuacji zgodnie z obowiązującą procedurą.

8. Zabezpiecz ważne dokumenty.

9. W przypadku odnalezienia podejrzanego przedmiotu nie dotykaj go i nie otwieraj.

10. W miarę możliwości ogranicz dostęp osobom postronnym.

11. Dokonaj próby ustalenia właściciela przedmiotu.

12. Po przybyciu właściwych służb, bezwzględnie stosuj się do ich zaleceń.

Przypadek 2 - Wykrycie/ znalezienie bomby (podejrzanego przedmiotu)

1. Nie dotykaj podejrzanego przedmiotu.

UWAGA! Jeśli widzisz „bombę” to oznacza, że jesteś w polu jej rażenia.

2. Zadzwoń pod jeden z poniższych numerów alarmowych:

a) 997 - Policja,

b) 112,

c) 96 56 - Służba Dyżurna Miasta,

3. Zabezpiecz, w miarę możliwości, rejon zagrożenia w sposób uniemożliwiający dostęp osobom postronnym – głównie dzieciom, nie narażaj siebie i innych na niebezpieczeństwo.

4. Zawiadom natychmiast Dyrektora lub Wicedyrektora Poradni.

5. Powiadom o zagrożeniu pracowników Poradni.

6. Zarządź przeprowadzenie ewakuacji zgodnie z obowiązującą procedurą.

7. Zabezpiecz ważne dokumenty.

8. Otwórz okna i drzwi.

9. Usuń z otoczenia wszystkie materiały łatwopalne.
10. Nie używaj w pobliżu podejrzanego ładunku urządzeń telefonów komórkowych.
11. Po przybyciu właściwych służb, bezwzględnie stosuj się do ich zaleceń.

Przypadek 3 - Po wybuchu bomby

1. Oceń sytuację pod kątem ilości osób poszkodowanych i upewnij się, jakiego rodzaju zagrożenia spowodował wybuch.
2. Zadzwoń pod jeden z poniższych numerów alarmowych:
 - a) 96 56 - Służba Dyżurna Miasta,
 - b) 112.
2. Udziel pierwszej pomocy najbardziej potrzebującym.
3. Zawiadom natychmiast Dyrektora lub Wicedyrektora Poradni.
4. Sprawdź bezpieczeństwo dróg i rejonów ewakuacyjnych, a następnie zarządzaj przeprowadzenie ewakuacji zgodnie z obowiązującą procedurą.
5. W przypadku, gdy wybuch spowodował inne zagrożenie, podejmij działania odpowiednie do sytuacji.
6. Po przybyciu właściwych służb, bezwzględnie stosuj się do ich zaleceń.

6. ZABÓJSTWO/SAMOBÓJSTWO

1. Powiadom policję, pogotowie ratunkowe.
2. Zawiadom natychmiast Dyrektora lub Wicedyrektora Poradni.
3. Zabezpiecz miejsce zdarzenia do czasu przybycia policji.
4. Nie udzielaj informacji mediom.
5. Jak najszybciej powiadom najbliższą rodzinę o śmierci dziecka, zrób to twarzą w twarz, unikaj rozmowy telefonicznej.
6. Udziel pomocy i wsparcia rodzinie zmarłego, w razie potrzeby powiadom pogotowie ratunkowe.

7. PRÓBA SAMOBÓJCZA DZIECKA

1. Ustal i potwierdź rodzaj zdarzenia.

2. Nie pozostawiaj dziecka samego.
3. Usuń wszystko, co może ułatwiać realizację zamiaru.
4. Bez rozgłosu przeprowadź dziecko w bezpieczne, ustronne miejsce.
5. Zbierz wstępne informacje o okoliczności zdarzenia.
6. Wezwij pomoc (pogotowie, straż, policja) – w zależności od takiej potrzeby.
7. Zadbaj, aby interwencja służb przebiegała dyskretnie.
8. Zawiadom Dyrektora lub Wicedyrektora Poradni.
9. Dokonaj szybkiej oceny dalszych zagrożeń.
10. Powiadom rodziców/opiekunów prawnych.
11. Chronić dziecko oraz inne osoby przed zbędnymi czynnikami traumatycznymi (np. media, świadkowie itp.).

IV. ORGANIZACJA EWAKUACJI

Podstawowe zasady ewakuacji:

- w przypadku wystąpienia zagrożenia powodującego konieczność przeprowadzenia ewakuacji osób i mienia z budynku Alto, decyzję o ewakuacji podejmuje dyrektor Poradni, wicedyrektor, pracownik będący bezpośrednim świadkiem/ uczestnikiem zdarzenia lub właściwe służby.
- decyzja o zarządzeniu ewakuacji powinna zawierać informacje o zakresie ewakuacji, sposoby (drogi i kierunki ewakuacji) oraz kolejności opuszczania budynku,
- po podjęciu decyzji o ewakuacji osób i mienia należy niezwłocznie powiadomić wszystkich pracowników przebywających na terenie ewakuowanej strefy o powstaniu i charakterze zagrożenia oraz o przeprowadzanej ewakuacji- powiadomienie głosem, telefonem komórkowym, wewnętrzną siecią telefoniczną. W przypadku pożaru automatycznie włączy się sygnał alarmowy uruchamiany przez czujniki zadymienia. Informacja o ewakuacji może również zostać wydana za pośrednictwem głośników zainstalowanych w całym budynku Alto.
- kierujący akcją ewakuacyjną wyznacza osoby odpowiedzialne za przebieg ewakuacji grup dzieci, ustala ewentualną potrzebę ewakuacji sprzętu i mienia, określając sposoby, kolejność i rodzaj ewakuowanego mienia,
- w pierwszej kolejności należy ewakuować osoby z tych pomieszczeń, w których powstał pożar lub które znajdują się na drodze rozprzestrzeniania się ognia oraz pomieszczeń, z których wyjście lub dotarcie do bezpiecznych miejsc ewakuacji może zostać odcięte przez pożar lub zadymienie (pierwszeństwo mają osoby o ograniczonej z różnych względów zdolności poruszania się),

- podczas ewakuacji z pomieszczeń grupy ludzi należy kierować na poziome drogi ewakuacji (korytarze), a następnie zgodnie z kierunkami określonymi przez znaki ewakuacyjne na klatki schodowe (pionowe drogi ewakuacyjne) i wyjścia poza obszar zagrożony pożarem lub na zewnątrz obiektów. Na każdym piętrze jest wywieszony szczegółowy plan dróg ewakuacji. Miejscem zbiórki osób ewakuujących się będzie skrzyżowanie ulic Oś Królewska i aleja Rzeczypospolitej.

- osoby z ograniczoną zdolnością poruszania się należy ewakuować przy wykorzystaniu wózków bądź przenosić na rękach,

- w przypadku blokady dróg ewakuacyjnych należy niezwłocznie (bezpośrednio lub za pomocą osób znajdujących się na zewnątrz odciętej strefy) powiadomić kierownika akcji ewakuacyjnej; ludzi odciętych od wyjścia, a znajdujących się w strefie zagrożenia, należy zebrać w pomieszczeniu najbardziej oddalonym od źródła pożaru i w miarę posiadanych środków oraz istniejących warunków ewakuować na zewnątrz budynku, przy pomocy sprzętu ratowniczego przybyłych jednostek ratowniczych,

- przy silnym zadymieniu dróg ewakuacyjnych należy poruszać się w pozycji pochylonej, trzymając głowę jak najniżej, ze względu na mniejsze zadymienie w dolnych partiach pomieszczeń; należy poruszać się wzdłuż ścian, by nie stracić orientacji; usta i drogi oddechowe należy zasłonić chusteczką zmoczoną w wodzie, ułatwiając tym oddychanie,

- w czasie ewakuacji niewskazane jest:

- dokonywanie jakichkolwiek czynności mogących wywołać panikę,
- wprowadzanie zamieszania poprzez zmianę kierunku ewakuacji,
- zatrzymywanie się lub tamowanie ruchu w inny sposób,

- ewakuacja mienia nie może odbywać się kosztem sił i środków niezbędnych do ewakuacji i ratowania ludzi;

- ewakuację mienia należy przeprowadzać w następującej kolejności:

- nośniki pamięci znajdujące się w sejfie w sekretariacie,
- dokumentacja Poradni,
- sprzęt elektroniczny, w tym komputerowy,
- pomoce dydaktyczne o znacznej wartości,
- pozostałe wyposażenie i sprzęt Poradni,

- po opuszczeniu budynku Poradni czy zagrożonej strefy, należy udać się na miejsce zbiórki znajdujące się na skrzyżowaniu ulic Oś Królewska i aleja Rzeczypospolitej. Opiekun danej grupy zobowiązany jest do sprawdzenia, czy wszystkie osoby z jego grupy opuściły poszczególne pomieszczenia; w razie podejrzenia, że ktoś został w zagrożonej strefie, należy bezzwłocznie zgłosić ten fakt jednostkom ratowniczym będącym na miejscu akcji.

Proponowany przebieg ewakuacji:

- w lokalu poradni ogłosić sygnał alarmowy „EWAKUACJA”:
- głosem: kilkakrotnie powtarzany słowny komunikat „EWAKUACJA”.
- otworzyć drzwi sal, powiadamiając wszystkich o charakterze zagrożenia i konieczności ewakuacji; apelować o zachowanie spokoju,
- określić kolejność i sposób ewakuacji,
- uformować grupy ewakuacyjne na korytarzach pod opieką pracowników prowadzących zajęcia; pracownik wychodzi z sali ostatni, sprawdzając czy nikt nie został; dzieci zostawiają wszystkie przedmioty (torby, teczki, plecaki, itp.), gdyż czas opuszczenia zagrożonego budynku jest w tym przypadku bardzo ważny,
- wskazać dzieciom kierunek ewakuacji oraz określić miejsce zbiórki,
- na miejscu zbiórki pracownicy muszą obowiązkowo sprawdzić listę swojej grupy,
- po sprawdzeniu listy podopiecznych opiekun zobowiązany jest sprawdzić ich stan zdrowia, zwracając szczególną uwagę na zawroty głowy, wymioty, kaszel, ból głowy, chwilowe omdlenia, złamania, potłuczenia, itp.,
- wszystkich poszkodowanych należy traktować jako ofiary zdarzenia i udzielić im pomocy przedmedycznej i/lub medycznej bądź szpitalnej,
- niedopuszczalne jest zezwolenie na rozejście się podopiecznych do domów bez wcześniejszego powiadomienia o zdarzeniu rodziców; wskazana jest pełna informacja w tym zakresie,
- po zakończeniu ewakuacji osób, przystąpić do ewakuacji mienia, począwszy od pomieszczeń zagrożonych pożarem.

V. WYKAZ AKTÓW PRAWNYCH

1. Ustawa z dnia 26 kwietnia 2007r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. nr 89, poz. 590).
2. Ustawa z dnia 18 kwietnia 2002r. o stanie klęski żywiołowej (Dz. U. nr 62, poz. 558 z późn. zm.).
3. Ustawa z dnia 21 czerwca 2002r. o stanie wyjątkowym (Dz. U. nr 113, poz. 985 z późn. zm.).
4. Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 o Policji (Dz. U. z 1990 nr 30 poz. 179 z późn. zm.).
5. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 1991r., nr 81, poz. 351 z późn. zm.).
6. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 stycznia 2013r. w sprawie systemów wykrywania skażeń i powiadamiania o ich wystąpieniu oraz właściwości organów w tych sprawach (Dz. U. z 2013, nr 191, poz. 1415).

7. Ustawa z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U z 2006 nr 191, poz. 1410).
8. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 września 1993 r. w sprawie powszechnej samoobrony ludności (Dz. U z 1993 nr 91, poz. 421).
9. Ustawa z dnia 7 września 1991 o systemie oświaty (Dz. U. 2018 r., poz. 1457).
10. Ustawa z dnia 26 października 1982 o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. 2018 r., poz. 969).
11. Ustawa z dnia 29 lipca o przeciwdziałaniu narkomani (Dz. U. 2005 r., nr 179, poz.1485).
12. Ustawa z dnia 26 października 1982 o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2018 r., poz. 2137).
13. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. z 2003 r., nr 169, poz. 1650).
14. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i administracji z dnia 21 kwietnia 2006r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. z 2006 r. nr 80, poz. 563).
16. Rozporządzenie ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. nr 6, poz. 69)